HADİS

AİHL / 10.SINIF

6.ÜNİTE:
HADİS VE SÜNNETİN ANLAŞILMASI

3. Hadis ve Sünnetin Anlaşılmasında Farklı Disiplinlerden Faydalanma

NELER ÖĞRENECEĞİZ?

3. Hadis ve Sünnetin Anlaşılmasında Farklı Disiplinlerden Faydalanma

Hadis ve sünnetin, İslam'ın doğru anlaşılıp uygulanmasında çok önemli bir yeri vardır.

"Hadis" ve "Sünnet", Kur'an-ı Kerim'in hemen yanında dinin ikinci temel kaynağıdır.

"Andolsun, Allah'ın Resulünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır."

(Ahzâb suresi, 21. ayet.)

İmâm-ı Âzam Ebu Hanîfe'nin şu sözü bu açıdan anlamlıdır:
"Eğer sünnet olmasaydı, hiçbirimiz Kur'an'ı anlamazdık!"

Hadis ilminde metinlerin anlaşılmasına dair bazı esaslar ortaya konulmuştur.

Hadislerin doğru anlaşılıp yorumlanması

Dirayetü'l-Hadis

**Dirayetü'l-hadis ilmi,
Arap dilinin kurallarına, İslam hukukunun genel ilkelerine dayanarak
ve
Peygamberimizin (s.a.v) sünnetine uygun bir şekilde, hadis lafızlarından hareketle anlam ve yorumunu araştıran bir ilimdir."**

(Taşköprizâde, Miftâhu's-Sa'âde, C 2, s. 52, s.113.)

Hadislerin mana ve maksatlarını gereği gibi anlamak ilmin yarısıdır.

Ricâl bilgisi ve hadislerin ravilerini tanımak ise ilmin diğer yarısıdır.

Dirayetü'l-hadis ilminin başlıca kaynakları:

Kur'an, sünnet, siyer ve fıkıh ilmidir.

Hadislerin anlaşılmasında, siyer ilminin konumu kesinlikle göz ardı edilmemelidir. Çünkü Peygamber Efendimizin sîreti, yani kişiliği ve yaşayışı sünneti açıklar, sünnet de Kur'an'ı açıklar.

Hadisin nerede, ne zaman ve ne maksatla söylendiğinin araştırıldığı, hadisin söylenmesine zemin hazırlayan olay ve durumun, ortam ve şartların bilinmesine kaynaklık eden "Esbâbü Vürûdi'l-Hadis" ilmi siyer ilmine dayanır.

**Fıkıh ve lügat âlimi Hattâbî (ö. 388/998),
hadis-fıkıh ilişkisine şöyle dikkat çekmiştir:
“Hadis temeldir, fıkıh ise bu temel üzerine kurulan binadır.
Temeli olmayan bina yıkılır,
üzerine bina yapılmayan temel de bozulur.”**

ÖRNEK:

“Ümmetime zorluk vermeyeceğimi bilsem her namazla beraber dişlerini temizlemelerini emrederdim.”

(Buhârî, Cuma, 7; Müslim, Tahâre, 42.)

Çıkarılan Fıkhi Hüküm:

Ağız ve diş temizliği müekked sünnettir.

Sünnet ve hadisin anlaşılmasında
tefsir, kelam, fıkıh, siyer, tasavvuf/ahlak gibi
ilim dalları yanında;
eğitim, iktisat, siyaset, tarih, coğrafya, antropoloji,
sosyoloji ve psikoloji, tıp, hukuk, matematik, jeoloji,
astronomi gibi
çağdaş disiplinlerden de yararlanmak gerekir.

Abdullah b. Âmir şöyle anlatır:
“Bir gün Resulullah evimizde otururken annem, (bana) ‘Yanıma gel. Bak sana ne vereceğim!’ diyerek beni çağırdı.
Bunun üzerine Resulullah, ‘Çocuğa ne vereceksin?’ diye sordu. Annem, ‘Ona hurma vereceğim’ deyince, Hz. Peygamber şöyle buyurdu:
“Dikkat et! ‘Eğer çocuğa bir şey vermeseydin, bu söz (amel defterine) bir yalan olarak yazılacaktı.”

(Ebu Dâvûd, Edeb, 80.)

Hadisleri yorumlarken yanlışları en aza indirebilmek için tarihsel tecrübeden ve farklı disiplinlerden beslenen hadis şerhleri kesinlikle ihmal edilmemelidir.

Hicri dördüncü asırdan itibaren hadis şârihleri,
hadislerin nasıl anlaşılıp yorumlanması
gerektiğini göstererek
zengin bir şerh edebiyatı
ortaya koymuşlardır.

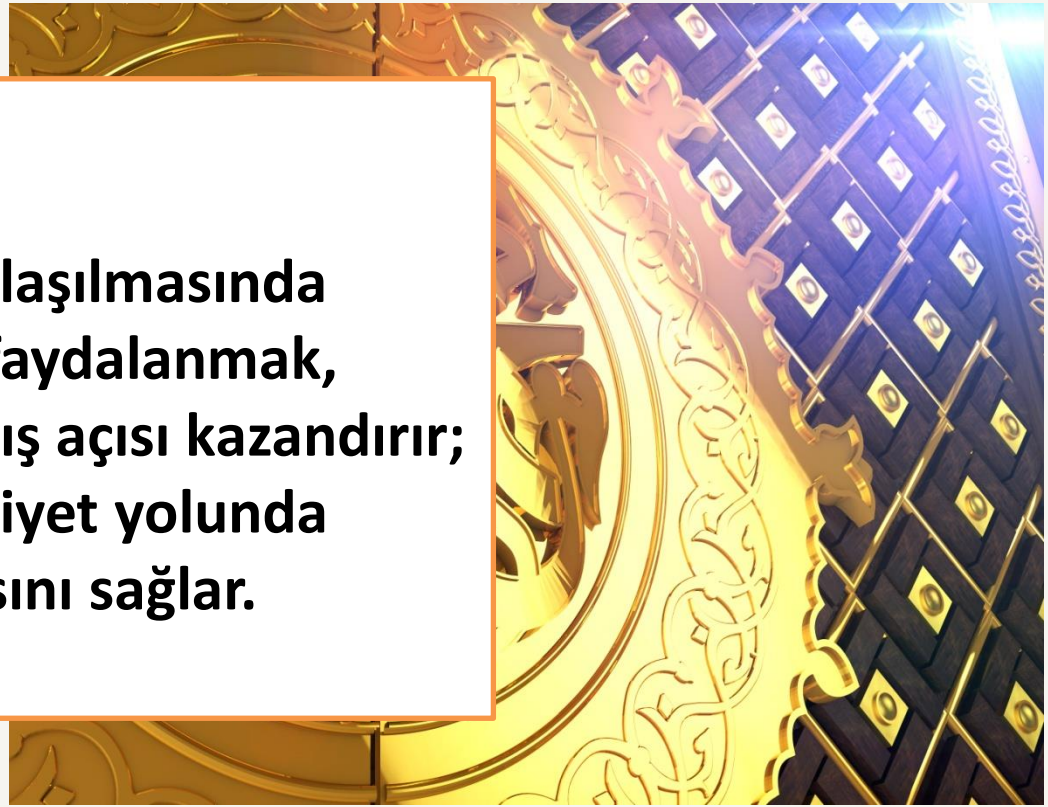

Sonuç itibariyle;
sünnet ve hadisin anlaşılmasında farklı disiplinlerden faydalanmak, geniş bir ufuk ve bakış açısı kazandırır; ayrıca ilim ve medeniyet yolunda ciddi mesafe alınmasını sağlar.

Farklı disiplinlerden faydalanma yönteminin izlenmesi halinde sünnet ve hadisin, geçmişte kalmış bir tarih değil, bireysel ve toplumsal hayatı düzenleyen evrensel değerler taşıdığı görülmüş olur.

NELER ÖĞRENDİK?

3. Hadis ve Sünnetin Anlaşılmasında Farklı Disiplinlerden Faydalanma

3. Hadis ve Sünnetin Anlaşılmasında Farklı Disiplinlerden Faydalanma

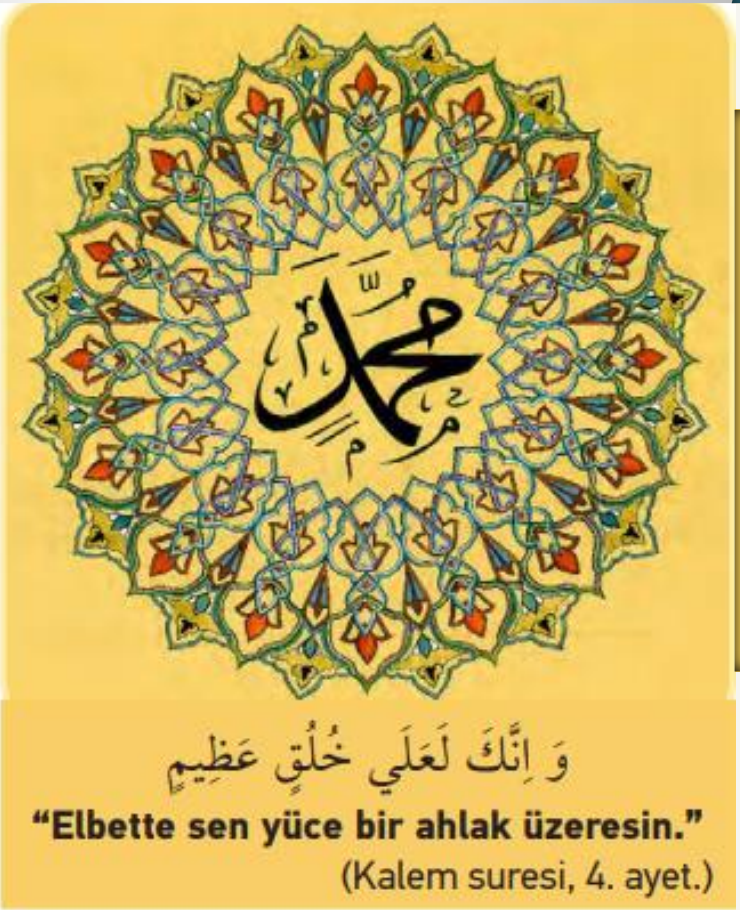

TEKRAR

GÖRÜŞMEK

DİLEĞİYLE…

Hazırlayan
Sibel AKÇA